

SustainaWeekly

Wie zijn de klimaatleiders en -achterblijvers van de EU?

- ▶ **Economie thema:** Het monitoren van klimaatindicatoren biedt de mogelijkheid om het decarbonisatiepad doeltreffender te analyseren en gelijktijdig inzicht te bieden in de uitdagingen en kansen in de transitie naar een groenere economie. Uit onze analyse blijkt dat nog teveel klimaatindicatoren in sommige EU-landen op achterstand staan. Welke landen dit exact zijn, leest u in de hiernavolgende analyse.
- ▶ **ESG in cijfers:** In een vast onderdeel van onze *Weekly* presenteren we enkele grafieken met de belangrijkste indicatoren voor ESG-financiering en de energietransitie.

In deze editie van de SustainaWeekly richten we op een aantal relevant (economisch gerelateerde) klimaatindicatoren in de Europese Unie (EU). Van de top tien grootste uitstoters in de EU presteert Italië op alle economische klimaatindicatoren het beste, terwijl in Tsjechië nog flink wat werk aan de winkel is. Wat verder opvalt is het relatief lage aandeel van hernieuwbare energie in de energiemix van Nederland en ook België. E ondanks dat de energie productiviteit (of efficiency) in vrijwel alle landen van de top tien grootste uitstoters een stijgende lijn laat zien, ligt de positie van de indicator in sommige landen – zoals Polen, Roemenië, Tsjechië en België – nog ruim onder het EU-27 gemiddelde. Om de gestelde klimaatdoelen te bereiken is het relevant dat werk wordt gemaakt van het bevorderen van de energie efficiency. Dit is naast de inzet van meer hernieuwbare energie de meest effectieve manier om te decarboniseren.

Veel leesplezier en, zoals altijd, laat het ons weten als je feedback hebt!

Nick Kounis, Head Financial Markets and Sustainability Research | nick.kounis@nl.abnamro.com

Teveel klimaatindicatoren in EU-landen staan nog op achterstand

Casper Burgering – Senior Economist Sustainability | casper.burgering@nl.abnamro.com

- ▶ **Het gat tussen de EU-27 en mondiale CO2-intensiteit is in 30 jaar aanzienlijk verkleind**
- ▶ **Van de top tien grootste uitstoters in de EU presteert Italië op alle economische klimaatindicatoren het beste, terwijl in Tsjechië nog flink wat werk aan de winkel is**
- ▶ **Energiebesparing en -vermindering is een effectieve manier om de EU-klimaatambities van 2030 en verder te bereiken**

Het monitoren van klimaatindicatoren biedt de mogelijkheid om het decarbonisatiepad doeltreffender te analyseren. Het geeft ook beter inzicht in de uitdagingen en kansen in de transitie naar een groenere economie. In deze analyse geven we inzicht in de trends van een 12-tal (economische) klimaatindicatoren van de tien grootste CO2-uitstoters binnen de EU-27. Het laat zien welke EU-landen voor of achter lopen op het EU-27 gemiddelde. Van de 12 indicatoren is het bereiken van meer energie efficiency waarschijnlijk het meest effectief om de hoger liggende doelen van het EU-klimaatplan te bereiken. Want energie efficiency is een goede manier om zowel energieverstopping tegen te gaan en de CO2-uitstoot te verlagen.

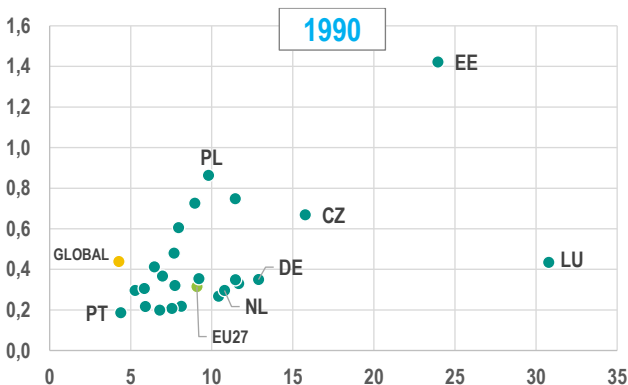
CO2-intensiteit EU-27

Een analyse op emissie-intensiteit vinden sommige klimaatdeskundigen minder informatief omdat bij een dergelijke maatstaf een stijging van de absolute emissies nog steeds mogelijk is. Dit komt doordat de emissies worden gerelateerd aan bijvoorbeeld output, toegevoegde waarde of een populatie van een land. Het positieve aspect van de maatstaf is echter ook dat het een betrouwbaar doorkijkje geeft in de positie van landen ten opzichte van elkaar en de trends door de jaren heen.

Uit onderstaande figuren zien we onder meer dat de mondiale CO2-intensiteit lager ligt bij de indicator CO2-uitstoot per hoofd van de bevolking, maar hoger ligt wat betreft de CO2-uitstoot naar toegevoegde waarde (BBP). De mondiale CO2-uitstoot per capita is in de periode 1990-2021 zelfs met 13% gestegen, terwijl de mondiale CO2-uitstoot naar BBP met 36% is gedaald. Dit komt mede doordat de toename van het mondiale BBP in de afgelopen 30 jaar 6 tot 7 keer harder is toegenomen dan de bevolking. Voor het EU-27 gemiddelde geldt dat de genoemde twee indicatoren met respectievelijk 31% en 55% zijn gedaald in dezelfde periode. Daarmee is het gat met de mondiale intensiteit kleiner geworden.

CO2 intensiteit EU-27: naar hoofd en BBP (1990)

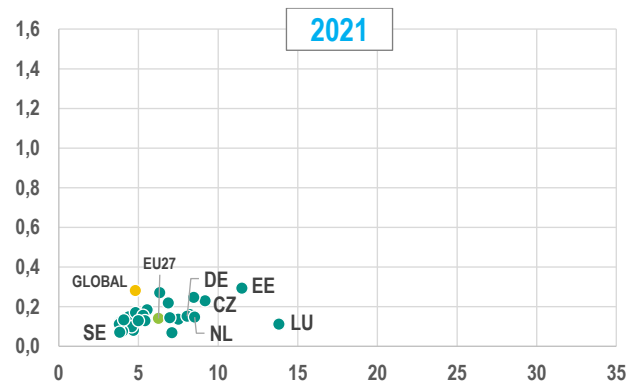
H.as: ton CO2 per capita; V.as: CO2 per BBP (ton CO2 per 1.000 USD)

Bron: IEA-EDGAR CO2, ABN AMRO Economisch Bureau

CO2 intensiteit EU-27: naar hoofd en BBP (2021)

H.as: ton CO2 per capita; V.as: CO2 per BBP (ton CO2 per 1.000 USD)

Bron: IEA-EDGAR CO2, ABN AMRO Economisch Bureau

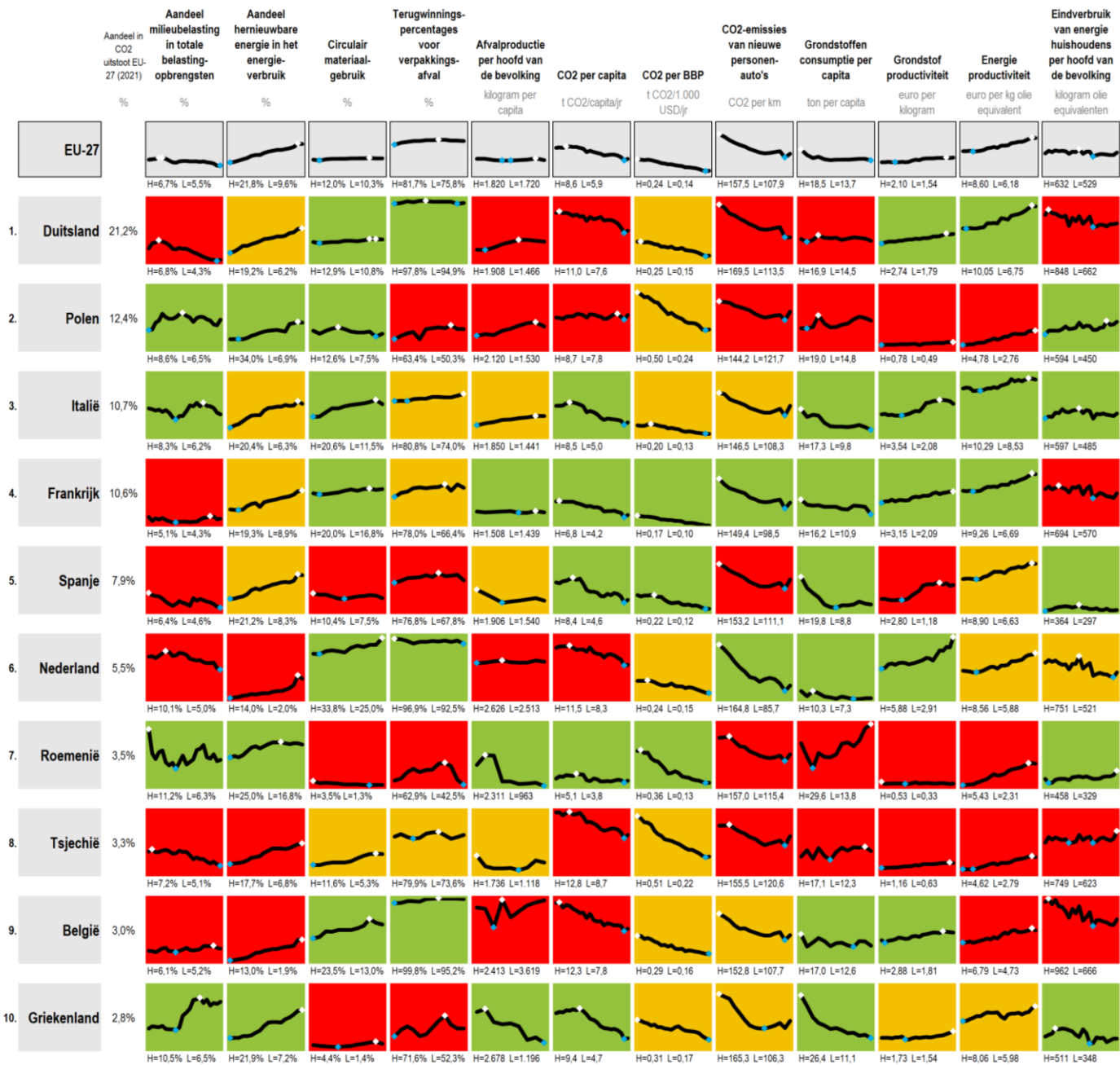
Uit de twee figuren komt duidelijk naar voren dat de puntenwolk zich meer is gaan concentreren in de linkeronderhoek richting 2021. Dit is een positieve trend, want het toont aan dat met bijvoorbeeld met meer economische groei, minder CO2-uitstoot is gemoeid. Een paar uitschieters vallen op. Zo zijn Luxemburg en Estland in zowel 1990 als in 2021 de buitenbeentjes als het gaat om CO2-intensiteit. Beide landen hebben echter wel een flinke reductie in de intensiteit gezien. In 1990 was Portugal de uitschieter aan de onderkant, maar gelukkig zijn daar in 2021 meerdere landen bij aangesloten.

Ondanks dat Nederland in 2021 bij de koplopers hoort wat betreft het meeste aantal zonnepanelen per hoofd van de bevolking, scoort het land nog net boven het EU-27 gemiddelde als het gaat om CO2-uitstoot per hoofd. Gelukkig is dit ten opzichte van 1990 slechts een lichte verslechtering. Nederland behoort echter zowel in 1990 als in 2021 tot de landen met de hoogste CO2-uitstoot naar BBP. Ook hier is de positie uit 2021 licht verslechterd in vergelijking met 1990.

Klimaatindicatoren EU-27

Een klimaatindicator is een maatstaf die wordt gebruikt om de klimaatverandering te meten in termen van trends en variabiliteit. Bekende indicatoren zijn in dit verband een stijgende zeespiegel, de opwarming van de oceanen, extreme weersomstandigheden en ook de stijging van de gemiddelde oppervlaktetemperatuur. Ze helpen om klimaatrisico's mondiaal beter in beeld te brengen. Maar ook aan de hand van meer economisch georiënteerde indicatoren per land zijn waardevolle inzichten te verkrijgen die signalen geven over toekomstige emissies en dus klimaatverandering. Ze zorgen voor een beter begrip over de uitdagingen en kansen waarmee bij de overgang naar een groenere economie. In de tabel staan de trends van een 12-tal klimaatindicatoren weergegeven voor de 10 grootste uitstoters van CO2 in de EU-27.

Klimaatindicatoren top 10 uitstoters CO2 binnen de EU-27

Bron: IEA-EDGAR CO2, EUROSTAT, ABN AMRO Economisch Bureau

Nota: om de vergelijkbaar tussen de landen te vergroten is de verticale as van elke figuur in elke kolom (dus per indicator) identiek; een rood of groen gekleurde figuur geeft aan dat de indicator achter of respectievelijk voor loopt op het EU-gemiddelde; een oranje vlak geeft een neutrale positie weer; de blauwe stip in de figuren geeft telkens het laagste punt aan, de witte stip in de figuren geeft het hoogste punt aan.

Van deze 120 figuren zijn er 46 rood gekleurd (38%), wat betekent dat de trend of positie meer negatief is ten opzichte van het EU-27 gemiddelde. In totaal zijn 48 figuren groen gekleurd (positief, 40%) en 26 oranje (neutraal, 22%). Van de top drie

grootste uitstoters valt Italië het meeste op. Op geen enkele indicator staat de figuur in het rood en zijn het overwegend groene gekleurde figuren. En zo valt onder de indicator 'CO2 naar BBP' eveneens geen figuur in het rood te signaleren. De tien grootste uitstoters laten in dit verband een positieve tot neutrale trend zien. De negatieve trends in deze indicator zijn te vinden onder de 17 andere landen van de EU-27.

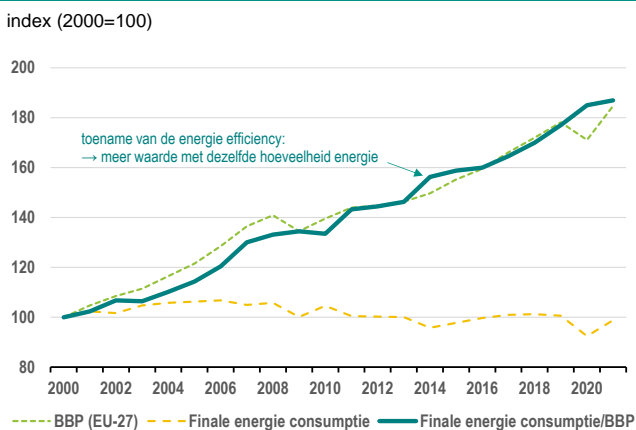
Van de top tien grootste uitstoters presteert Tsjechië relatief slecht op alle indicatoren. Met name op het gebied van energie efficiency laat het land geen goede resultaten zien. Wat verder opvalt is het relatief lage aandeel van hernieuwbare energie in de energiemix van Nederland en ook België. En dat is op zich vreemd, aangezien beide landen ook in de top vijf staan van landen met de meeste zonnepanelen per hoofd van de bevolking. Ondanks dat de energie productiviteit (of efficiency) in vrijwel alle landen van de top tien grootste uitstoters een stijgende lijn laat zien, ligt de positie van de indicator in sommige landen – zoals Polen, Roemenië, Tsjechië en België – nog ruim onder het EU-27 gemiddelde. Het monitoren van de trend in deze indicator is waarschijnlijk het meest relevant.

Energie efficiency hoort bij het hoogste doel

De inval van Rusland in Oekraïne en de daaropvolgende energiecrisis maakten de aanscherping van de bestaande energie-efficiëntierichtlijnen van de EU een stuk urgenter, samen met de inzet van meer hernieuwbare energie. Het verspillen van energie kan niet meer worden geoorloofd. Bovendien is het bereiken van meer energie-efficiëntie waarschijnlijk de meest kosteneffectieve manier om meerdere doelen gelijktijdig te bereiken. Niet alleen dringt het de emissies terug, maar het verbetert ook de energiezuikerheid, het helpt om het concurrentievermogen te vergroten en het maakt energieverbruik voor alle eindgebruikers uiteindelijk betaalbaarder. Meer energie-efficiëntie is daarmee één van de belangrijkste factoren in de EU energie- en klimaatdoelstellingen op lange termijn.

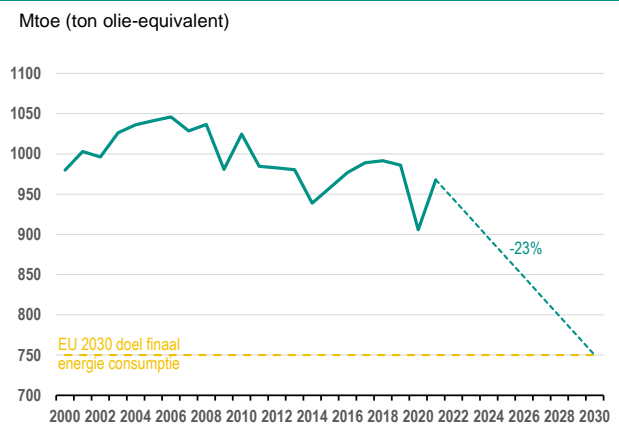
Energie-efficiëntie betekent dat er minder energie wordt gebruikt om dezelfde activiteiten uit te voeren. Heel concreet wil dat zeggen dat energieverspilling wordt tegengegaan. Er zijn veel mogelijkheden voor efficiëntieverbeteringen in vrijwel elke sector van de economie. Hierbij kan het gaan om de agrarische sector, gebouwen, vervoer, industrie of energieopwekking. In EU-27 is de energie efficiency (energieverbruik naar BBP) alleen maar verbeterd in de afgelopen 20 jaar. Sinds het jaar 2000 is de energie efficiency met 87% toegenomen, onder invloed van een vrijwel stabiele trend in het finale energieverbruik en een stijging van de toegevoegde waarde (BBP) in de EU-27 met 85%.

Toename van energie efficiency in EU-27

Bron: EUROSTAT, ABN AMRO Economisch Bureau

Trend en doel EU-27 in het finaal energieverbruik

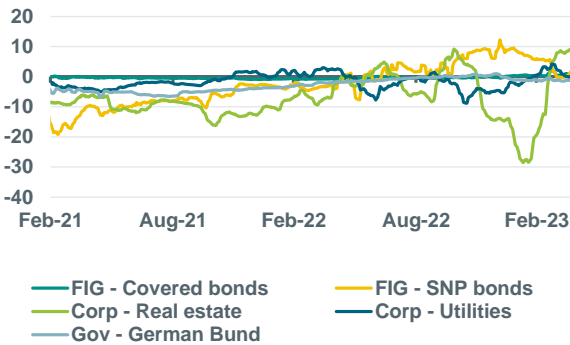
Bron: EUROSTAT, ABN AMRO Economisch Bureau

Het blijft belangrijk om het energieverbruik terug te dringen in Europa. Daarom verhoogde de Europese Commissie (EC) de energie efficiency ambitie met de presentatie van het *REPowerEU*-plan (in mei 2022). De verscherping had als voornaamste doel om de EU minder afhankelijk te maken van de invoer van fossiele brandstoffen uit Rusland. Omdat energiebesparing en -vermindering de meest effectieve manier is om die ambitie te bereiken, stelde de EC voor om de bindende EU-energie-efficiëntiedoelstelling ten opzichte van het referentiescenario voor 2020 te verhogen van 9% tot 13%. Dit komt neer op respectievelijk 980 Mtoe voor primair energieverbruik en 750 Mtoe voor finaal energieverbruik in 2030. Vanaf het 2021 niveau van finaal energieverbruik betekent dit een reductie van nog 23% tot aan 2030, ofwel zo'n 2,5% reductie in het verbruik per jaar. Dit doel lijkt op het eerste gezicht haalbaar. Alleen de historische trend laat zien dat in de afgelopen 20 jaar het finaal energieverbruik relatief grillig verloopt en dat de jaarlijkse gemiddelde verandering stabiel is gebleven. Het geeft aan dat het bereiken van dit nieuwe doel ook weer een nieuwe uitdaging toevoegt aan het totale EU-klimaatplan.

ESG in figures

ABN AMRO Secondary Greenium Indicator

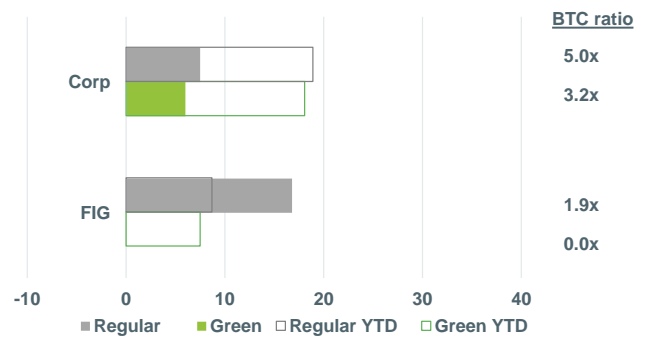
Delta (green I-spread – regular I-spread)

Note: Secondary Greenium indicator for Corp and FIG considers at least five pairs of bonds from the same issuer and same maturity year (except for Corp real estate, where only 3 pairs were identified). German Bund takes into account the 2030s and 2031s green and regular bonds. Delta refers to the 5-day moving average between green and regular I-spread. Source: Bloomberg, ABN AMRO Group Economics

ABN AMRO Weekly Primary Greenium Indicator

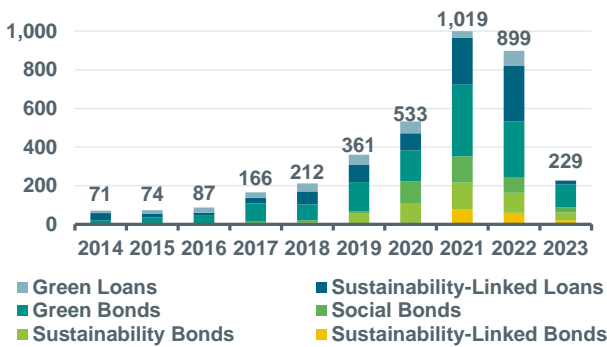
NIP in bps

Note: Data until 20-04-23. BTC = Bid-to-cover orderbook ratio. Source: Bloomberg, ABN AMRO Group Economics

Sustainable debt market overview

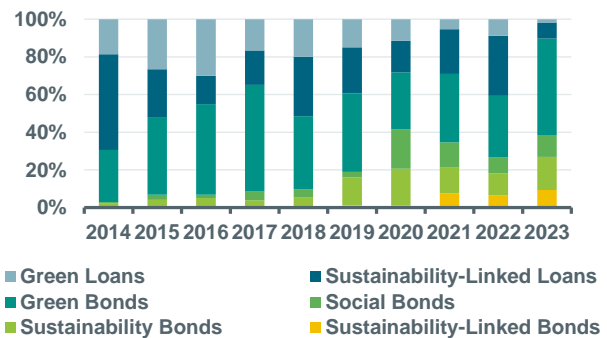
EUR bn

Source: Bloomberg, ABN AMRO Group Economics. Note: data as of 14/04.

Breakdown of sustainable debt by type

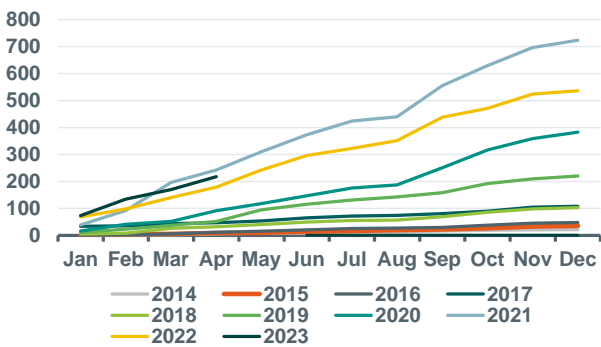
% of total

Source: Bloomberg, ABN AMRO Group Economics. Note: data as of 14/04.

YTD ESG bond issuance

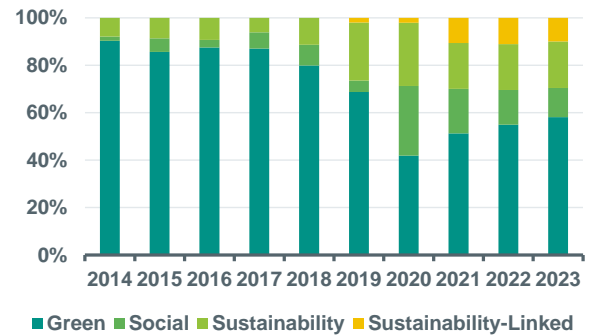
EUR bn (cumulative)

Source: Bloomberg, ABN AMRO Group Economics

Breakdown of ESG bond issuance by type

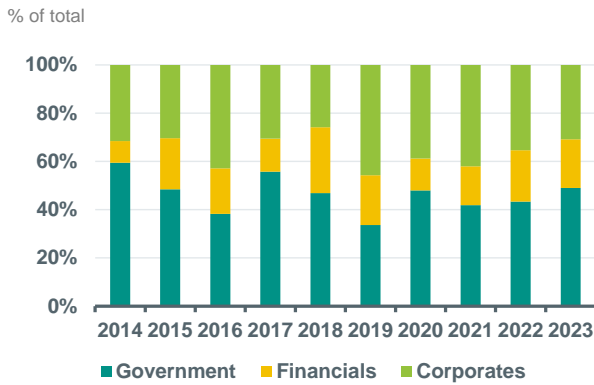
% of total

Source: Bloomberg, ABN AMRO Group Economics

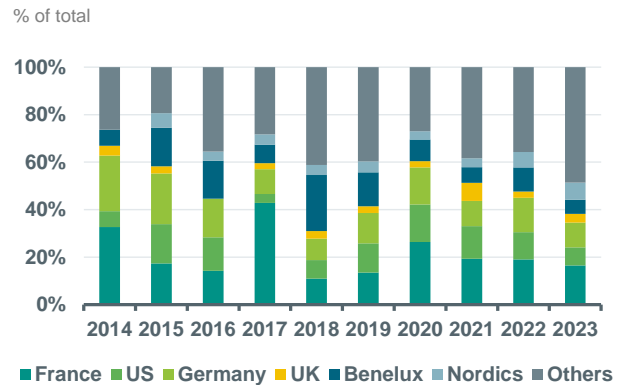
Figures hereby presented take into account only issuances larger than EUR 250m and in the following currencies: EUR, USD and GBP.

Breakdown of ESG bond issuance by sector

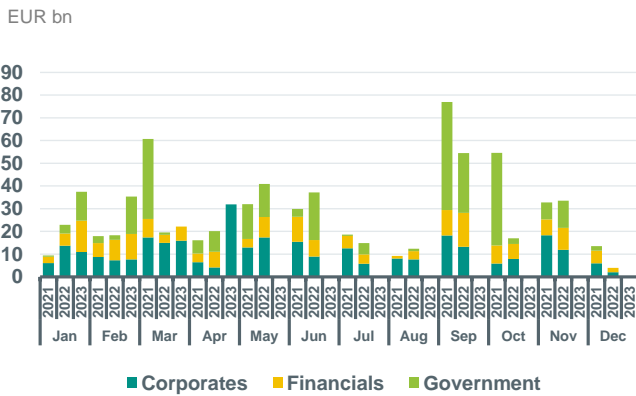
Source: Bloomberg, ABN AMRO Group Economics

Breakdown of ESG bond issuance by country

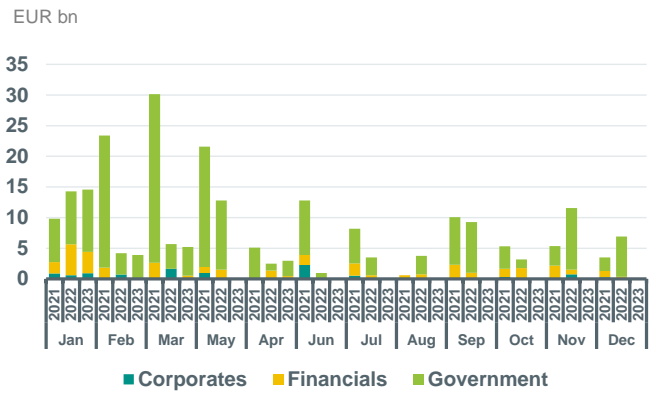
Source: Bloomberg, ABN AMRO Group Economics

Monthly Green Bonds issuance by sector

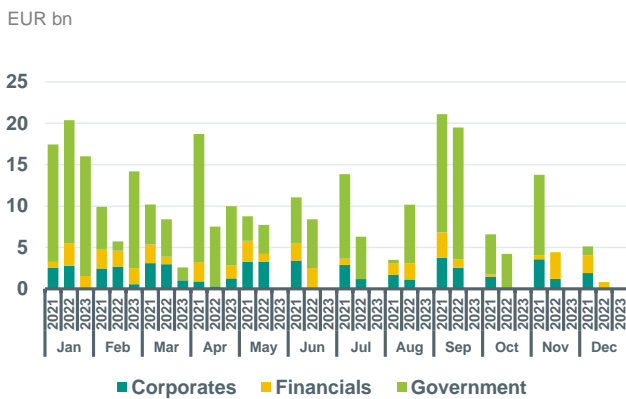
Source: Bloomberg, ABN AMRO Group Economics

Monthly Social Bonds issuance by sector

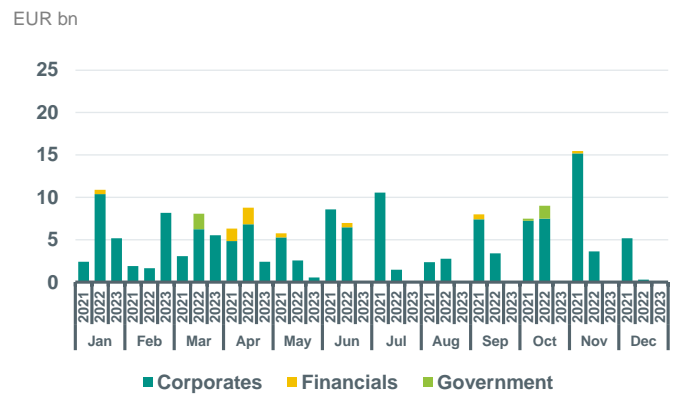
Source: Bloomberg, ABN AMRO Group Economics

Monthly Sustainability Bonds issuance by sector

Source: Bloomberg, ABN AMRO Group Economics

Monthly Sust.-Linked Bonds issuance by sector

Source: Bloomberg, ABN AMRO Group Economics

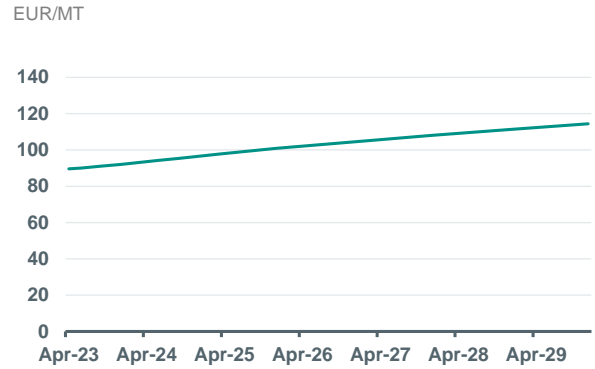
Figures hereby presented take into account only issuances larger than EUR 250m and in the following currencies: EUR, USD and GBP.

Carbon contract current prices (EU Allowance)

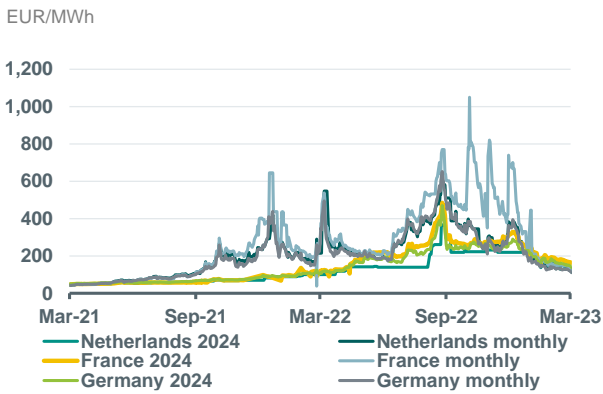
Source: Bloomberg, ABN AMRO Group Economics

Carbon contract futures curve (EU Allowance)

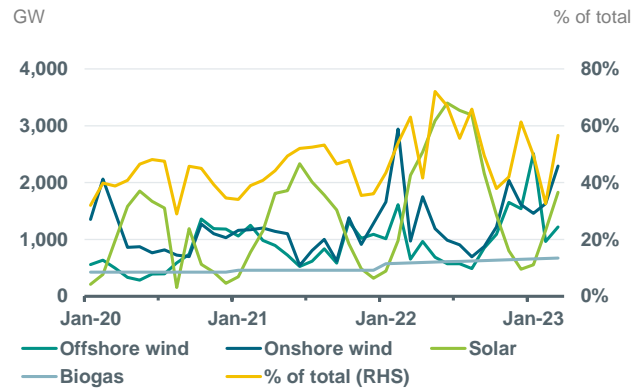
Source: Bloomberg, ABN AMRO Group Economics

Electricity power prices (monthly & cal+1 contracts)

Source: Bloomberg, ABN AMRO Group Economics. Note: 2024 contracts refer to cal+1

Electricity generation from renewable sources (NL)

Source: Energieopwek (Klimaat-akkoord), ABN AMRO Group Economics

TTF Natgas prices

Source: Bloomberg, ABN AMRO Group Economics

Transition Commodities Price Index

Note: Average price trend of 'transition' commodities, such as: corn, sugar, aluminium, copper, nickel, zinc, cobalt, lead, lithium, manganese, gallium, indium, tellurium, steel, steel scrap, chromium, vanadium, molybdenum, silver and titanium. Source: Refinitiv, ABN AMRO Group Economics

DISCLAIMER

ABN AMRO Bank
Gustav Mahlerlaan 10 (visiting address)
P.O. Box 283
1000 EA Amsterdam
The Netherlands

This material has been generated and produced by a Fixed Income Strategist ("Strategists"). Strategists prepare and produce trade commentary, trade ideas, and other analysis to support the Fixed Income sales and trading desks. The information in these reports has been obtained or derived from public available sources; ABN AMRO Bank NV makes no representations as to its accuracy or completeness. The analysis of the Strategists is subject to change and subsequent analysis may be inconsistent with information previously provided to you. Strategists are not part of any department conducting 'Investment Research' and do not have a direct reporting line to the Head of Fixed Income Trading or the Head of Fixed Income Sales. The view of the Strategists may differ (materially) from the views of the Fixed Income Trading and sales desks or from the view of the Departments conducting 'Investment Research' or other divisions

This marketing communication has been prepared by ABN AMRO Bank N.V. or an affiliated company ('ABN AMRO') and for the purposes of Directive 2004/39/EC has not been prepared in accordance with the legal and regulatory requirements designed to promote the independence of research. As such regulatory restrictions on ABN AMRO dealing in any financial instruments mentioned in this marketing communication at any time before it is distributed to you do not apply.

This marketing communication is for your private information only and does not constitute an analysis of all potentially material issues nor does it constitute an offer to buy or sell any investment. Prior to entering into any transaction with ABN AMRO, you should consider the relevance of the information contained herein to your decision given your own investment objectives, experience, financial and operational resources and any other relevant circumstances. Views expressed herein are not intended to be and should not be viewed as advice or as a recommendation. You should take independent advice on issues that are of concern to you.

Neither ABN AMRO nor other persons shall be liable for any direct, indirect, special, incidental, consequential, punitive or exemplary damages, including lost profits arising in any way from the information contained in this communication.

Any views or opinions expressed herein might conflict with investment research produced by ABN AMRO.

ABN AMRO and its affiliated companies may from time to time have long or short positions in, buy or sell (on a principal basis or otherwise), make markets in the securities or derivatives of, and provide or have provided, investment banking, commercial banking or other services to any company or issuer named herein.

Any price(s) or value(s) are provided as of the date or time indicated and no representation is made that any trade can be executed at these prices or values. In addition, ABN AMRO has no obligation to update any information contained herein.

This marketing communication is not intended for distribution to retail clients under any circumstances.

This presentation is not intended for distribution to, or use by any person or entity in any jurisdiction where such distribution or use would be contrary to local law or regulation. In particular, this presentation must not be distributed to any person in the United States or to or for the account of any "US persons" as defined in Regulation S of the United States Securities Act of 1933, as amended.

CONFLICTS OF INTEREST/ DISCLOSURES

This report contains the views, opinions and recommendations of ABN AMRO (AA) strategists. Strategists routinely consult with AA sales and trading desk personnel regarding market information including, but not limited to, pricing, spread levels and trading activity of a specific fixed income security or financial instrument, sector or other asset class. AA is a primary dealer for the Dutch state and is a recognized dealer for the German state. To the extent that this report contains trade ideas based on macro views of economic market conditions or relative value, it may differ from the fundamental credit opinions and recommendations contained in credit sector or company research reports and from the views and opinions of other departments of AA and its affiliates. Trading desks may trade, or have traded, as principal on the basis of the research analyst(s) views and reports. In addition, strategists receive compensation based, in part, on the quality and accuracy of their analysis, client feedback, trading desk and firm revenues and competitive factors. As a general matter, AA and/or its affiliates normally make a market and trade as principal in securities discussed in marketing communications.

ABN AMRO is authorised by De Nederlandsche Bank and regulated by the Financial Services Authority; regulated by the AFM for the conduct of business in the Netherlands and the Financial Services Authority for the conduct of UK business.

Copyright 2023 ABN AMRO. All rights reserved. This communication is for the use of intended recipients only and the contents may not be reproduced, redistributed, or copied in whole or in part for any purpose without ABN AMRO's prior express consent.